

менше 6 місяців, сума лікарняних визначається виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачувався ЄСВ, але не вище розміру мінімальної заробітної плати у розрахунку на місяць.

Список літератури: **1.** Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним страхуванням, затв. Постановою КМУ від 26.09.2001 р. № 1266 (в редакції Постанови КМУ від 26.06.2015 р. № 439); **2.** Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності в результаті захворювання чи травми, яка не пов'язана з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця, затв. Постановою КМУ від 26.06.2015 р. № 440.

АРТЕМЕНКО Н.В., ст. викладач кафедри економічного аналізу та обліку НТУ «ХПІ»

НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ І ОБЛІКУ

Ефективне використання природних, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів передбачає зростання конкурентоспроможності підприємств.. Наявність нематеріальних активів у складі ресурсів підприємства збільшує ринкову вартість підприємств, підвищує інвестиційну привабливість та забезпечує захист їхніх прав. Проблеми та особливості обліку нематеріальних активів на підприємствах є предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних та закордонних вчених, зокрема І. М. Бойчук [1], Ф. Ф. Бутинця [2], В. П. Завгороднього [3], І. І. Пилипенка [4], С. Ф. Покропивного [5], К. Стендфілда та А. Торре [6].

Принципи і методика формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи регулюється в Україні Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», розробленим на основі Міжнародного стандарту фінансової звітності 38 «Нематеріальні активи». Відповідно до нього нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду [7].

Нематеріальні активи відображаються в балансі за таких умов:

- а) існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу, надходять до підприємства;
- б) собівартість активу можна достовірно оцінити.

Неоднозначність у визначенні об'єкта такої власності призводить до того, що єдиних підходів до обліку, нарахування амортизації та списання нематеріальних активів немає. Залишаються невирішеними питання класифікації нематеріальних активів. До складу нематеріальних активів згідно з П(С)БО 8 відносять: права користування природними ресурсами, право користування майном, права на комерційні позначення, права на об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права, гудвіл, інші нематеріальні активи [7]. У відповідності до МСФЗ 38 до основних нематеріальних активів відносяться: патенти, авторські права, торгова марка, лізгольд, організаційні витрати, франшиза, гудвіл. Порівняння П(С)БО 8 з національними стандартами інших пострадянських країн, проведене у роботі Охрамовича О. Р., показує, що у більшості цих країн, на відміну від України, до нематеріальних активів відносяться організаційні витрати, пов'язані зі створенням юридичної особи [8]. В Україні ці витрати не входять до складу нематеріальних активів, оскільки вони безпосередньо не пов'язані з отриманням від них економічних вигод (створене підприємство може виявитися неприбутковим).

Може бути доцільним віднесення до складу нематеріальних активів витрат на дослідження і розробки, але лише в тому випадку, коли ці витрати носять систематичний характер і перевищують певну граничну суму коштів, яка повинна визначатися стандартом. Важливо відокремити одну загальну особливість нематеріальних активів, що відрізняє їх від інших необоротних активів: при здійсненні операцій при вибутті всі активи перестають бути власністю підприємства, не мають матеріального та фізичного складу й не враховуються в складі активів, а деякі нематеріальні активи можуть продовжувати використовуватися на підприємстві або можуть неодноразово здійснювати процес вибуття з підприємства, при цьому продовжуючи приносити економічні вигоди.

При аналізі різних підходів до визначення терміна "нематеріальні активи" було виявлено, що склад цього виду активів підприємства різноманітний, тому облік нематеріальних активів вимагає особливої уваги до таких характеристик, як

"термін експлуатації", "дата виведення з експлуатації", "ступінь зношеності". Вартість та ефективність використання нематеріальних активів прямо залежать від терміну їх служби. Визначення терміну вартості (амортизація) нематеріальних активів проводиться лінійним методом, а методи визначення терміну експлуатації та їх урахування при амортизації потребують подальшої розробки.

Облік нематеріальних активів - проблема, яка досить актуальна в практиці роботи підприємств. Вона пов'язана передусім з питаннями визначення і класифікації нематеріальних активів. Постановка цих питань в українському обліковому законодавстві є спірною і потребує подальшого вдосконалення.

Список літератури: 1. *Бойчук І. М.* Економіка підприємства / І. М. Бойчук. - Львів : Сполом, 1999. - 212 с.; 2. *Бутинець Ф. Ф.* Бухгалтерський фінансовий облік / Ф. Ф. Бутинець. - Житомир : ЖІТІ, 2000. - 608 с.; 3. *Завгородній В. П.* Бухгалтерський облік в Україні / В. П. Завгородній. - К. : А.С.К., 2003. - 848 с.; 4. *Пилипенко І.* Аудит: застосування міжнародних стандартів аудиту в аудиторській практиці України / І. Пилипенко. - К. : Держ. академія статистики, обліку та аудиту, 2005. - 169 с.; 5. *Покропивний С. Ф.* Економіка підприємства / С. Ф. Покропивний. - К. : КНЕУ, 2001. - С. 128.; 6. *Standfield K.* Intangible Management: tools for solving the accounting and management crisis / K. Standfield, A. Torre. - N. Y. : Academic Press, 2002. - 261 p. 7. П(С)БО 8 "Нематеріальні активи", затв. наказом МФУ від 18.10.99 р. № 242.; 8. *Охромович О.* Бухгалтерський облік нематеріальних активів у пострадянських країнах // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 4. - С. 112 - 117.

БРІК С.В., к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ДЕГТЯР Д. В., магістрант, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Заробітна плата, як основне джерело грошових доходів працівників та основний мотиваційний механізм їх трудової активності, відіграє стратегічну роль у соціально – економічному механізмі ринкової економіки. Нарахування заробітної плати у відповідності із затратами праці, її своєчасна і повна виплата забезпечують добробут працівників, а тому і соціальну стабільність у суспільстві. Це визначає організацію обліку праці та її оплати з однією з найважливіших ділянок облікової роботи.

Організація оплати праці являє собою систему організаційно-правових засобів, спрямованих на встановлення змісту і порядку введення системи оплати праці, тарифної системи, нормування праці, відрядних розцінок, преміювання, інших заохочувальних,